

Mediji in informacije

Sodišče Evropske unije
SPOROČILO ZA MEDIJE ŠT. 139/12
Luxembourg, 6. november 2012

Sodba v zadevi C-286/12
Komisija proti Madžarski

Precejšnje znižanje upokojitvene starosti madžarskih sodnikov pomeni neupravičeno diskriminacijo zaradi starosti

Ta ukrep ni sorazmeren s ciljema madžarskega zakonodajalca, ki sta poenotenje upokojitvene starosti poklicev v javnem sektorju in vzpostavitev bolj uravnotežene starostne strukture v sodstvu

Do 31. decembra 2011 so lahko sodniki, državni tožilci in notarji na Madžarskem opravljali funkcijo do 70. leta starosti. Ker pa je bila madžarska zakonodaja leta 2011 spremenjena, se morajo sodniki in državni tožilci, ki so dosegli splošno upokojitveno starost, torej 62 let, od 1. januarja 2012 upokojiti. Madžarska zakonodaja določa, da se sodniki in državni tožilci, ki to starost dopolnijo pred 1. januarjem 2012, upokojijo 30. junija 2012. Tisti, ki to starost dosežejo med 1. januarjem in 31. decembrom 2012, pa se morajo upokojiti 31. decembra 2012. Od 1. januarja 2014 se morajo tudi notarji upokojiti, ko dosežejo splošno upokojitveno starost.

Komisija je menila, da tako hitro in veliko znižanje starostne meje za obvezno upokojitev pomeni diskriminacijo zaradi starosti, ki je prepovedana z Direktivo o enakem obravnavanju pri zaposlovanju in delu¹, v škodo sodnikov, državnih tožilcev in notarjev, ki so dosegli to starost, v razmerju do tistih, ki lahko ostanejo v delovnem razmerju, in je proti Madžarski vložila tožbo zaradi neizpolnitve obveznosti.

Sodišče je ugodilo predlogu Komisije, naj to zadevo obravnava po hitrem postopku, kar je omogočilo skrajšanje trajanja postopka na pet mesecev.

Sodišče je najprej ugotovilo, da so sodniki, državni tožilci in notarji, ki so dopolnili 62 let, v položaju, primerljivem s položajem mlajših oseb, ki opravljajo iste poklicne dejavnosti. Vendar se morajo prvi zaradi starosti upokojiti in imajo zato manj ugodno plačilo od tistega, ki pripada osebam, ki ostanejo v delovnem razmerju. Sodišče je tako poudarilo, da takšen položaj pomeni neposredno različno obravnavanje zaradi starosti.

Sodišče je kljub temu opozorilo, da legitimni cilji socialne politike, kot so politika zaposlovanja, politika trga delovne sile in poklicnega usposabljanja, lahko utemeljijo odstopanje od načela prepovedi diskriminacije zaradi starosti. Glede tega je ugotovilo, da cilja, ki ju je navedla Madžarska, in sicer nujnost poenotenja starostnih mej za upokojitev v poklicih v javnem sektorju in vzpostavitev bolj uravnotežene starostne strukture, ki olajšuje dostop mladih pravnikov do zadevnih poklicev, spadata na področje socialne politike.

Toda Sodišče je glede cilja poenotenja poudarilo, da so osebe, na katere se nanaša izpodbijana zakonodaja, pred 1. januarjem 2012 lahko ostale v delovnem razmerju do 70. leta starosti, kar jim je vzbudilo **utemeljeno pričakovanje, da bodo na delovnem mestu ostale do te starosti**. Vendar je bila z izpodbijano zakonodajo starostna meja za obvezno upokojitev nenadno in bistveno znižana, ne da bi se določili prehodni ukrepi za zaščito legitimnega pričakovanja zadevnih oseb. Te so tako prisiljene samodejno in dokončno zapustiti trg dela, ne da bi imele čas sprejeti ukrepe, zlasti ekonomske in finančne, ki jih tak položaj zahteva. Sodišče je glede tega navedlo, da je na eni strani starostna pokojnina teh oseb vsaj za 30 % manjša od njihove plače in da se na

¹ Direktiva Sveta 2000/78/ES z dne 27. novembra 2000 o splošnih okvirih enakega obravnavanja pri zaposlovanju in delu (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 5, zvezek 4, str. 79).

drugi strani pri upokojitvi ne upošteva obdobje plačevanja prispevkov, kar torej ne zagotavlja pravice do polne pokojnine.

Sodišče je nato poudarilo protislovje med takojšnjim znižanjem upokojitvene starosti za te poklice za osem let, ne da bi bilo predvideno postopno uveljavljanje te spremembe, in povišanjem upokojitvene starosti za splošni pokojninski sistem za tri leta (in sicer z 62 na 65 let), ki se bo izvajalo od leta 2014 osem let. To protislovje pomeni, da interesi tistih, ki so prizadeti z znižanjem starostne meje za upokojitev, niso bili upoštevani enako kot interesi drugih uslužbencev javne uprave, za katere se je navedena starostna meja povišala.

Sodišče je v teh okoliščinah ugotovilo, da **precejšnje znižanje upokojitvene starosti za zadevne poklice za osem let ni nujen ukrep za uresničitev cilja poenotenja upokojitvene starosti za poklice v javnem sektorju.**

Sodišče je na koncu preučilo cilj vzpostavitve bolj uravnotežene starostne strukture, na katerega se prav tako sklicuje Madžarska. Sodišče sicer priznava, da nacionalna zakonodaja lahko kratkoročno olajša dostop mladih pravnikov do zadevnih poklicev, vendar je glede tega poudarilo, da očitno pozitivni kratkoročni učinki lahko omajajo možnost vzpostavitve dejansko uravnotežene „starostne strukture“ na srednji in dolgi rok. Čeprav bo zamenjava osebja v zadevnih poklicih leta 2012 potekala zelo hitro, ker je bilo osem generacij nadomeščenih z eno (s tisto iz leta 2012), se bo ta rotacijski ritem leta 2013 bistveno upočasnil, ker bo treba nadomestiti le eno generacijo. Poleg tega bo ta rotacijski ritem čedalje počasnejši, saj se bo starostna meja obvezne upokojitve postopoma višala z 62 na 65 let, kar bo vodilo tudi do zmanjšanja možnosti dostopa mladih pravnikov do sodniških poklicev. Torej **izpodbijana nacionalna ureditev ni primerna za uresničitev cilja vzpostavitve bolj uravnotežene „starostne strukture“.**

Sodišče, meneč, da **nacionalna ureditev povzroča različno obravnavanje, ki ni ne potrebno ne nujno za uresničitev zastavljenih ciljev in torej ne spoštuje načela sorazmernosti, je ugotovilo, da Madžarska ni izpolnila obveznosti na podlagi navedene direktive.**

OBVESTILO: Tožbo zaradi neizpolnitve obveznosti lahko zoper državo članico, ki ni izpolnila obveznosti iz prava Unije, vloži Komisija ali druga država članica. Če Sodišče ugotovi, da obveznosti niso bile izpolnjene, mora ta država članica v kar najkrajšem času sprejeti ukrepe, potrebne za izvršitev sodbe.

Če Komisija meni, da država članica ni sprejela ukrepov, potrebnih za izvršitev sodbe, lahko vloži novo tožbo, s katero zahteva naložitev denarnih sankcij. Če pa Komisija ni bila obveščena o ukrepih za prenos direktive, lahko Sodišče na predlog Komisije sankcije naloži že v prvi sodbi.

Neuradni dokument za medije, ki ne zavezuje Sodišča.

[Celotno besedilo](#) sodbe je objavljeno na spletni strani CURIA na dan razglasitve.

Kontaktna oseba: Ireneusz Kolowca ☎ (+352) 4303 2793

Posnetki z razglasitve sodbe so dostopni na [„Europe by Satellite“](#) (+32) 2 2964106